

I malé knihovny umí zaujmout

Jitka Šedinová - Městská knihovna Semily, pověřená knihovna regionálními funkcemi

V semilském okrese/regionu máme skoro 70 knihoven, včetně poboček. Dnes se budeme věnovat některým aktivitám knihoven, které vás mohou inspirovat. Budu se tedy chlubit cizím peřím.

Malá knihovna je v tomto příspěvku myšlena ta obecní, na vesnici, případně městysy.

Co taková obecní knihovna musí mít? Na tom se všichni z knihovnického světa shodneme. Ideální podmínky, které však málokterá knihovna má, k čemu však knihovny metodicky směřujeme:

- nezapomínejme, na prostředí záleží
- základem je kvalitní knihovní fond
- dostatek financí, podpora obce – starosta na straně knihovny a čtení
- aktivní knihovník
- spolupráce se spolky, školou
- sociální sítě, obecní občasník

Jaká prvotní opatření provést, aneb začínáme s knihovnou:

1. uklidit, vymalovat, natřít regály, zútulnit (obec)
2. aktualizace fondu
3. komunikace – pozvat ZM na den otevřených dveří
4. podpora pověřené knihovny
5. pozvánky – sousedská skupina na FCB
6. stezka, čtení na zahradě, na hřišti – kde se lidi schází

Při organizaci lze prvotně vycházet ze spolupráce s místní školou/školkou, spolky v obci. Naše knihovny se zapojují do dětského dne, oslav obce – sjezdu rodáků (Tatobity), organizují uspávání broučků, pořádají stezky – včelí stezka v Libštátu. Stačí vytisknout materiály – sdílíme prostřednictvím naší databáze, půjčujeme si besedy a materiály (Svatováclavská stezka apod.). Ve Slané se každoročně vítá sv. Martin. V této chvíli se ukazuje jako důležitá komunikační bublina knihovníka a jeho aktivita.

Knihovna v Semilech může pomoci, co se týká moderních trendů, a to zapůjčením robotů. Využila např. Jilemnice, kde návštěvnost ochutnávky robotiky byla v Týdnu knihoven na 250 účastníků. Akci uspořádali pro nevyhovující prostory knihovny v zapůjčeném sále, v Tržnici řemesel. Proškoleného lektora si hradí již knihovna/obec. I nám s rozjezdem aktivit pomohla Krajská vědecká knihovna v Liberci.

V době opatření proti šíření covidu se rozšířil v Čechách fenomén putovních kamínek. O čem to je? Namalovat si kamínek, motiv zalakovat, uvést na něj PSČ a čekat, jak bude putovat po ČR i do zahraničí, kdy je smyslem kamínek po nálezů přesunout na nové místo, aby ho tam někdo našel a jeho nález zveřejnil na Facebooku ve skupině Kamínky. Této iniciativy se

chytly i některé knihovny. Někde to pojaly jako propagační materiál. Jinde kamínky pomalovaly logem a požádali čtenáře, aby je rozvezli a vyfotili na svých dovolených. Knihovnický kamínek se díky této výzvě podíval i do zahraničí.

Libštátská knihovna je pro nás velkou motivací i v komunitním propojování. Spojuje s knihovnou i sport. Díky aplikaci Pomáhej pohybem (EPP) a nadaci ČEZ si knihovna realizovala projekt Barevná knihovna.

Anežka Plívová je knihovnice na malém městysu. Nastoupila těsně před covidovou pandemií. Po aktualizaci fondu se vrhla na program knihovny a rozeběhnutí komunikace se čtenáři. Její příspěvky na sociálních sítích i v libštátském měsíčníku mají jednoduchý a přesto zajímavý design a skvělá sdělení. Jak sama říká, o aplikaci EPP od ČEZu ví už dlouho. Sama aktivně sbírala body právě v EPP. Původně měla za to, že tam jsou charitativní projekty pro osoby s nějakým postižením. Časem se ale začaly objevovat projekty zaměřené i na seniory nebo dětské domovy. Impulz přišel od knihovny v Ostrově, která hledala prostředky pro pořádání besed. Všechny své nasbírané body poslala jim a začala plánovat svůj projekt. Už od převzetí knihovny vnímala potřebu čtecího koutku v knihovně. Navzdory tomu, že mají v Libštátu volně k dispozici zasedačku pro různé akce. Paní knihovnice si přála, aby aspoň menší skupinky mohly být přímo v knihovně. Pan starosta aktivitu podpořil a také nabídl, že nábytek nakoupí i bez projektu. Anežku však nadchl ten princip, že se získávají body nějakou aktivitou. Chtěla si vyzkoušet, jestli to zvládne - naplánovat, sepsat žádost, propagovat projekt atd. Nehledě na samotné zviditelnění knihovny. Projekt spojil Libštát i úplně neznámé lidi s láskou k pohybu a knihovně, přilákal i nové čtenáře. Pomocnou ruku při realizaci jí nabídl sám pan starosta, který poskytoval všemožné dokumenty, které byly potřeba ze strany zřizovatele, a při vyúčtování projektu také paní účetní. Od zveřejnění je na nasbírání bodů limit jeden měsíc a potřebovali jich 84 000. Jen pro představu, za 50 km na kole je zisk 380 bodů. Obavy z toho, že nestihnou body nasbírat, byly liché, za neskutečných 5 dní už bylo hotovo. Anežka k tomu říká: „Získali jsme 40.000 Kč. Pořídili jsme za to velký kusový koberec, křeslo, podsedáky a několik regálů, které jsou rozestavěné okolo koutku. Za zbylé peníze jsme nakoupili knihy pro děti a mládež. Tomu všemu předcházela velká reorganizace regálů a také vyřazení spousty zastaralých knih, které si v knihovně nikdo nepůjčoval, a zabíraly místo. Koutek zatím využívají především děti, ale občas se najde i čtenář z řad dospělých, který využije křeslo ke chvílce klidného čtení.“

Velmi nás těší, když se spojí nové prostředí knihovny, podpory zřizovatele a aktivní knihovnice, a i malé knihovny na obcích křtí knihy. To je náš cíl. Dostat kulturu a knihy do každé obce. Například v Chuchelně pokřtili knihu místní začínající spisovatelky Anežky Marie Dovolilové Pohádky pod polštářkem. Ukázku četla pohádková babička, která roky vedla místní pěvecký sbor, paní Alena Brádlová, která v Chuchelně žije. I díky její účasti dostal podvečer ten správný punc.

Těšíme se, kam se knihovny z našeho regionu posunou. I malé knihovny totiž umí zaujmout a máme se od nich, co učit.

Jitka Šedinová, ředitelka MěK Semily